

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง

ผู้วิจัย นายภาณุ ไชยวงศ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านดง จังหวัดอุดรธานี

ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณธรรมด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงผสานวิธี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนชุมชนบ้านดง จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ส่วนการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการสังเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบและแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณธรรมด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน พบว่า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการบริหาร 4) แนวทางการจัดกิจกรรม 5) ผลผลิตหรือผลลัพธ์ และ 6) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ ได้แก่ 1) การนำแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารโรงเรียนคุณธรรม 2) การดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

3) การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดคุณธรรม 5 ประการ ของ สพฐ. และ 4) การนำหลักสูตรด้านพุทธศึกษาของ ป.ป.ช. มาใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน และ 2) เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารโรงเรียนคุณธรรมแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ S-PDCA Model มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพบริบท (SWOT Analysis : S) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Planning : P) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Doing : D) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล (Checking : C) การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา (Acting : A)

องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ด้วยกิจกรรม 5M-1S Model มี 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) การเสริมสร้างคุณธรรมในยามเช้า (Morning morality : M1) 2) การเข้าค่ายคุณธรรมนำวิถี (Morality camp : M2) 3) สร้างครอบครัวคุณธรรมนำชีวิ (Moral family : M3) 4) มีโครงการคุณธรรมที่สำคัญ (Moral project : M4) 5) การบ่มเพาะคุณธรรมประจำสัปดาห์ (Moral training : M5) 6) บูรณาคุณธรรมอย่างสร้างสรรค์ (Integrate morality : I) 7) เน้นวิถีพอเพียงประจำวัน (Sufficiency way : S) 8) สานสัมพันธ์สร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Network cooperation : N)

องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิตหรือผลลัพธ์ของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน 2) คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน ตาม BANDONG Model 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 4) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามรูปแบบฯ

องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ตามหลัก 6M ได้แก่ 1) ความร่วมมือของบุคลากร (Man : M1) 2) งบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน (Money : M2) 3) ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (Materials : M3) 4) วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน (Method : M4) 5) การบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (Management : M5) 6) คุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร (Morality : M6)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง โดยการสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามรูปแบบ การเปรียบเทียบผลการประเมินความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ผลการประเมินคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน และผลการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนการทดลองใช้รูปแบบ (ปีการศึกษา 2566) และหลังการทดลองใช้รูปแบบฯ (ปีการศึกษา 2567) พบว่า ครูสามารถปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารโรงเรียน

คุณธรรม ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดงใต้ อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ผลการประเมินคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่ได้ระดับผลการเรียนระดับดี (ระดับ 3) ขึ้นไป ในปีการศึกษา 2567 สูงกว่าปีการศึกษา 2566 ผลการทดสอบระดับชาติ (RT, NT, O-NET) ในปีการศึกษา 2567 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับเขตพื้นที่ ระดับจังหวัด ระดับศึกษาธิการภาค และ ระดับประเทศ

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ด้วยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม S-PDCA Model เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์ที่กำหนด